

ČAJ

Pro chvíle pohody

BŘEZEN 2019

Časopis Autorů Jičínska

Naučme sa usmievať

naučme sa usmievať
cez boľistky starých rokov

naučne sa usmievať
cez to čo bolo je aj bude

naučme sa usmievať
cez hluk železných krokov

naučme sa usmievať
lebo iné to už nebude

Lucia MAKÚCHOVÁ

150

Vážení čtenáři,

ČAJ slaví jubileum, číslo 150. Původně jsem chtěl oslovit známé autorky a autory, aby dodali váhu jubilejnímu číslu, ale pak jsem si řekl, že mládí má zelenou, a tak představuji mladé zajímavé osobnosti, jejich tvorbu a životní ideály. Takovými tvůrci jsou bezesporu literární osobnosti, které jsem poznal v září na Martinské poetické jeseň:

Lucia Makúchová a Charlie Daimon.

Ukázky z jejich tvorby nejlépe dokazují, o jaké talenty se jedná.

Další dvě zajímavé osobnosti představuji v rozhovorech.

Nymburský básník a literární badatel **Aleš Misař** tvrdí, že „**Poezie je neocenitelná v tom, že spojuje nejen slova a obrazy, ale i lidi!**“

(Přibalil i ukázky z chystané sbírky). Odvážná cestovatelka a budoucí učitelka **Andrea Željazková** radí: „**Všem čtenářům doporučuji chopit se šance a vyjet!**“

Nejen o cestách se studentkou Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové jsem rozmlouval před jejím dalším putováním na Nový Zéland a do Austrálie.

Možná někdo řekne, že není autorkou, ale já doplňuji, že zatím, protože napsat knihu o svých cestách je Andreiným velkým snem.

O knize **Jaroslava Rudiše „Český ráj“** píši krátké pojednání.

K „**ČAJOVÉ OSLAVĚ**“ jsem vyzval autorky a autory, aby napsali krátký příběh na 150 slov. A tak Vám všechna díla nabízím. Jsem rád, že jsem akci nevyhlásil jako soutěž, protože opravdu nevím, který bych z velmi zdařilých devatenácti příspěvků vybral. Symbolických 16 autorek a autorů přispělo jedním nebo i vícero příspěvků. Tři z nich byly dokonce zveršované (jeden byl sice kratší). Škoda jen, že se akce nesetkala s větším zájmem regionálních autorů

(kromě mé maličkosti přispěl ještě jeden autor z Jičínska).

Tak posuďte sami!

Váš Václav

HOSTÉ ČAJE:

LUCIA MAKÚCHOVÁ

Zdravím čitateľov, volám sa Lucia Makúchová a mám 26 rokov. Vyrastala som v Žiline a mama mi hovorievala, že „básnické črevo“ máme v rodine. Umelecká dráha ma vždy lákala, aj preto som si vybrala ako vysokú školu divadelnú réžiu a dramaturgiu, bohužiaľ sa mi tam podarilo zistiť najmä to, že nie som študijný typ, a tak som začala pracovať. Ako korporátnej kryse sa mi zatiaľ darí fajn, a ostáva mi dosť času aj na písanie. Veľmi rada chodím do antikvariátov a vyberám si knižky známych aj neznámych poetov a poetiek, ktoré ma oslovia a ktoré mi neskôr dávajú inšpiráciu na tiché večery pri pive a cigarete. Píšem najmä poéziu, s prózou tiež občas experimentujem, ale väčšinou to skončí nedopísanou stránkou, ku ktorej sa hádam niekedy vrátim. Veľmi veľkú inšpiráciu mám v Charlesovi Bukowskom – pretože aj o sraní sa dá napísať báseň. Ale to nechám na posúdenie čitateľa.

Čo sa týka súťaží, niekoľko krát sa mi podarilo obsadiť 3. miesto alebo čestné uznanie.

Odkedy žijem v Čechách, teda na Morave v Brne, som okrem novej chuti piva objavila aj novú chuť písať a dúfam, že mi vydrží, čo najdlhšie. Keď sa mi dostala príležitosť uverejniť príspevky v tomto časopise, bola som veľmi rada, takže dúfam, že čitateľov nesklamem.

Honiť a báť sa

samovraždy sa stávajú
vraždy sa stávajú
nehody sa stávajú
deti sa stávajú

to potom človek musí vedieť žiť s tým,
čo má
s tým, ktorému práve honí pero,
aby ten niekto vystrekol a zaspal

s tým, že sa bojí výšok
pavúkov
alebo čohokoľvek ďalšieho

to potom je človek človekom
keď má tieto svoje posraté strachy
paranoje
a ktovie čo ďalšie
a keď má komu vyhoniť, aj keby len sám sebe

Naučme sa usmievať

naučme sa usmievať
cez boľiestky starých rokov

naučme sa usmievať
cez to čo bolo je aj bude

naučme sa usmievať
cez hluk železných krokov

naučme sa usmievať
lebo iné to už nebude

Také malichernosti

ako spoznáš rozdiel v malej a veľkej láske
ako spoznáš že to láska vôbec je
tak ako malá a veľká smrť
to ťažko niekto rozhodne

veľa je veľa a málo je málo
ale málo je niekedy viac
a viac je niekedy menej

možno nie je málo a nie je veľa
možno len človek chcel poznať rozdiel aby povedal:
„Mohol si spraviť viac....
...mohol si povedať menej....“

aby malý človek mohol byť veľký
a veľkosť veľkého človeka mohla byť malá

Odkedy kurvia sa deti detí

odkedy láska nie je záležitosť krvi
všetko sa to len kurví
kurvia a kurvia sa gény a genitálie
nehody
potraty
nehcenci

odkedy láska nie je záležitosť krvi
kurvia sa deti detí
lebo deti detí sa kurvili tiež

odkedy láska nie je
je len krv

Abstrakcia na neurčitú tému alebo o dúhach v nás

radi sme maľovali farebnými pastelkami na biele steny
nevšedné odtiene belosti v nás zakryté dúhou

radi sme sa hojdali na koníkoch
ich chrbty tak pevné
škoda že drevo horí

radi sme chodili nahí a behali po tráve
lebo tráva nehrýzla a nám bolo teplo

radi sme...
veľmi radi sme...
ale sme stále aspoň radi?

Bytostne

bytostne si siahame na dná pohárov
v ich čírej nahote čítame vlastné osudy vryté do pier

kedy to vlastne skončí?

celá táto maškaráda chutí, čo robia človeka živým
a nápadne pripomína konce koncov
bez nároku na nové začiatky

a tak si vpíjame do žíl lož, že sme vlastne stále živí
a často opakovaná lož sa stáva pravdou

Správy z domova

mala červený bicykel, čierne tenisky a 23 rokov
telo na fotke nebolo
ten bicykel tam bol asi preto, aby sme ju na diaľku spoznali
nikdy som nebola na bicykle
a asi som ju ani nepoznala
ale muselo to byť pekné divadlo

pamätám si, že som tým vlakom chodievala do školy
a cez to rázcestie mnoho mnoho krát tiež

keď som mala 23, ešte som tadiaľ občas šla
dnes som staršia
hlúpejšia
a prekračujem koľajnice v Brne

ale keby som to bola ja
asi by ma potešilo
keby niekto povedal: *tie tenisky poznám, dúfam, že je v poriadku...*

Armande Heidelbergová

Heidelbergovci boli skromná rodina
otca zabili pre hodinky na ruke
matku uniesol prúd keď prala
syna zabili v armáde

malá Armande vyhľadovala
lebo jej nemal kto zarábať na jedlo

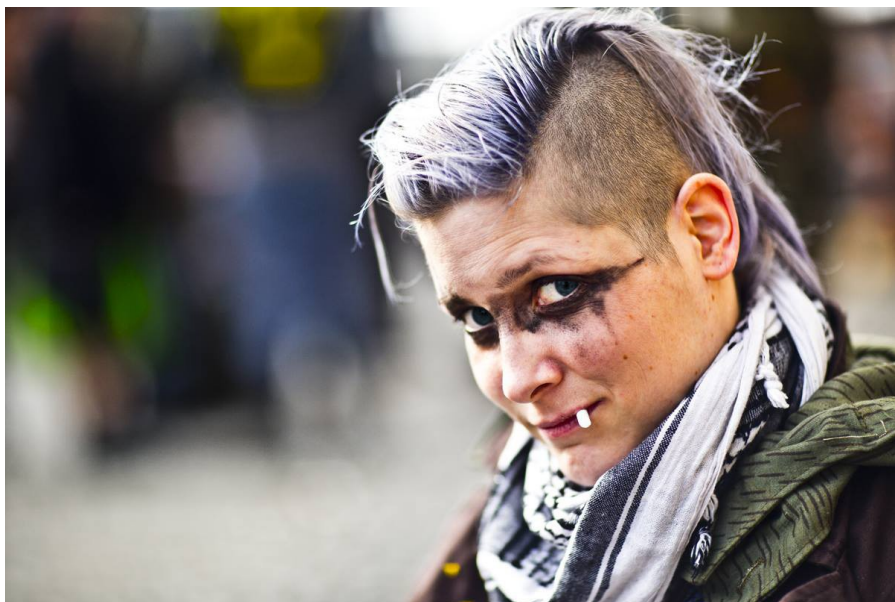
našli ju s modrými nohami v kúte izby
s odrobinkami chleba v dlani –ani potom ich nechcela pustiť

Heidelbergovci boli skromná rodina a každý ich mal rád

CHARLIE DAIMON

Charlie Daimon, původem Slovák, nyní žijící v Brně, narozen 13. 01. 1993 v Liptovskom Mikuláši. Zatím nic nepublikoval. Zapojil se do literárních soutěží a byl oceněn (cena za přínos do literatury, 3. místo). Některé jeho povídky vyšly v sbírkách z daných soutěží, ve kterých uspěl. Občasně přispívá do internetového časopisu Abdon.

Charakteristika: má zálibu v umění, ve volném čase se rád prochází lesem nebo i městem a fotografuje na digitální nebo analogový fotoaparát, jeho vášeň je fotit na polaroid. Taky se učí sám hrát na klavír (když má na to čas). Napsal román, který chce po opravách vydat. Koncem roka, nebo začátkem 2019 mu možná vyjde i sbírka básní. Miluje kočky, černý nebo žlutý čaj, dobrý kolektiv a neodpustí si taky dobré pívko. Dělá ve farmaceutickém průmyslu a jeho práce ho baví. Brno jako město miluje už od malička. Z Moravy se odstěhovat nechystá. Rád chodí na postapokalyptické festivaly a akce, kde si může obléct kostým a tvářit se, že svět se zbláznil. Svůj napsaný román by chtěl věnovat Stephenovi Kingovi, protože ho jeho tvorba inspirovala.

Len tak

Sedieť
Hýbať sa do rytmu
Vetra
Pozorovať
Počúvať
Symfóniu vtáctva

Slnko presvitá
Cez pavučinu mrakov

Sedieť
Cigaretový dym stúpa
Tam hore
Kde mu bude lepšie

On vie
Kam má ísť

Vidím

Vidím dušu unikajúcu z tvojich pľúc
Vidím obzor zastretý pavučinami
Vidím horiaci koniec sviece
Vidím moment riasočníc medúzy
Vidím posledný nádych
Vidiš?
To bol ten náš.

Antikatatonikum

„Venované Tabletke“

V žiari pouličnej lampy ti píšem:

Srdce má červenú.

Z riadu vytáhujem ryžové kusy

Požieram hrniec

Musí to niekto spraviť

Ruky v pavučine vreciek

a čakám na návrat

Zelená pastvina kravu spásla

Hádzem z okna slučku na popravu

Vyfajčil som kartón tabaku

Víla ma nepotešila

Do umývačky schovávam radosť

Slasť už vyschla

Kopol som do hlavy decka

tam, v strede ihriska

Včera som videl lietať draka

Neklamem!

Aj pravda môže byť rôznorodá

Kameniem

Moje slová tiež

A ty -

- sa na mňa vyserieš.

Zmätok

Divotvorný základ
Nevypočítateľného
V prachu kriedy váľa sa zmysel
Čo volal po zbrani
Zádumčivý starec odhodil klobúk
Do hrobu stromu
Hrad z piesku nestojí večne
Chradnúce steny s prílivom volajú
Útok zdivočených očí
Radiátor odfukujúci studený pot
Nezaškripe zub zhnitý
Páperko z periny lieta tak nevinne
Sadá na starý glóbus
S mŕtvymi kontinentmi
Mihotavý tieň vypočíta
Nedosiahnuteľnosť

Krát nula

Marek VELEBNÝ
RECEPCE

Na recepci výzkumného centra přede mnou prošla krásná dlouhovláška v černých letních šatech a posadila se do tmavého křesla pro návštěvy. Překřížila si nohu přes nohu. Většinu její postavy mi při pohledu od recepčního pultu zakrýval monitor. Při pohledu doleva byl vedle monitoru vidět v prostoru mého pohledu její klín. Tedy abych byl přesnější: klínový obraz ohraničený z jejich překřížených nohou a okrajem jejich letních šatů. Raději se na ní nebudu koukat. Co teď? Jak to bude pokračovat? Co kdybych ji ke splnění svých fantazií pozval na rande, focení nebo aspoň na čaj nebo víno? Svolila by nebo bych byl za úchyly? Její opálená kůže v černých šatech na černé sedačce v letním horku recepce provokuje moje fotografické nadšení. Ta by se panečku vyjíkala v rákosí u Boleváku nebo u posprejované zdi. Ale za chvíli si ji po obdivných pohledech procházejících zaměstnanců, odvádí partner. Tak nic. Jen jeden omluvný pohled.

Libuše MATYSÍKOVÁ
DOMA JE DOMA ANEB ČAJOVÉ VZPOMÍNÁNÍ

Můj tatínek vzpomínal, jak v jeho dětství celoročně sbírali byliny, ze kterých maminka vařila čaje.

Sbírání bylin se přeneslo i do jeho příští rodiny, a tento návyk jsem si přenesla i do své rodiny. Akorát s menším problémem. Celý rok sbírám a suším byliny, které vařím rodině, a já, alergik je piji minimálně.

Tatínek měl ještě jeden zvyk. Vyráběl všelijaká ovocná vína z lesních plodů. Nabízely se borůvky, maliny, ostružiny, šípky, hloh, modré trnky. Když jsem k němu přijela na návštěvu, tak nezbytným koloritem bytu mých rodičů byla umná

sestava štokrátek, stoliček, sklenic, demižónků a různých jiných nádob. V nich to bublalo, šumělo a klokotalo. Působilo to útulným dojmem domova.

Ještě dnes si umím tu nádhernou sestavu představit. Manžel mi s úsměvem říká, že to bude tím, že jsem nemusela tu nádhru zpracovávat a uklízet.

Jindra LÍROVÁ

LÍSTEK

Nešlo to. Nemohla přece prozradit, že má mobil teprve dva měsíce. A ještě k tomu tlačítkový. Všichni tady se chlubilí dotykáčem. Nalhala jim, že jí ho koupí syn. Časem...

Bylo to v poslední večer v lázních. Jako jediná mu napsala kontakt na sebe na lístek. A pak ten smutný pátek! Všichni to obřečeli. Honza, jejich parťák na túrách a všude tam, kde byla legrace, zemřel na cestě domů. Přemýšlela, jak se to může stát, vždyť se přece všichni tak hezky rozloučili, vypadal dobře, i když posmutněle. Byl jen o rok starší než ona.

Doma otevřela mejlovou poštu. Mezi stovkou zpráv našla dvě od jeho ženy. Nabídla jí pomoc, odpověděla na některé otázky. I jí to bylo divné, EKG prý bylo v pořádku.

Uvařila si čaj, ale polovinu z něj vylila do dřezu. Říkala tomu spodek.

Lístek čaje, lístek papíru. Nad spodkem se otřásla. Smutek, který ji náhle zaplavil, vylít nedokázala...

Věra VAĎUROVÁ

GEJŠA

Mladička gejša Suriko jen stěží ovládá své rozechvění. Vždyť tento den pro ni hodně znamená. Je to její den „zasvěcení“, kdy má být přijata do společenství gejš. Je to den, kdy si splní svůj sen, který od raného mládí hýčkala jako své nejdražší tajemství.

Proto studovala a střídala vědomosti o životě kdysi slavných i obyčejných gejš, jejichž život nebyl nijak snadný. Nepsané zákony společenství, spolu s intrikami a soupeřením o místo na slunci, bývaly velmi tvrdé.

Teď tu stojí i ona sama, leč v čase přítomném, od hlavy až k patě tradičně oblečená do krásného kimona, makeup, vějíř a obutí nemají chybu. Celkový dojem je tak přesvědčivý, že gejši dávné minulosti by bledly závistí.

Prubířským kamenem je zvládnutí nejdůležitějšího obřadu, a to je – „příprava a servírování čaje.“ Tento obřad se doslova stává uměleckým zážitkem, který závisí přímo na umu a citění gejši. Tímto je projevena i míra úcty k hostovi.

Suriko věří, že je připravena dostát všem požadavkům – stát se úspěšnou gejšou.

Danuše PECKOVÁ

SRDCE V TEPLE

Tato předvánoční příhoda se udála v době, kdy v naší vesnici začala bytová výstavba. Celé okolí bylo rozkopané staveniště. Ten rok byla tuhá zima a já soucitně pozorovala oknem dělníky dělající výkop pro kanalizaci.

A pak jsem se rozhodla. Uvařila jsem velký hrnec čaje a donesla dělníkům pro zahřátí. Na Štědrý den někdo zvonil. Šla jsem otevřít a za dveřmi stál jeden z dělníků, co jsem jim donesla čaj. Řekl mi: „Vy jediná jste se nad námi slitovala a donesla čaj. Já vám za to nesu dárek.“ A podal mi veliký balík ve špinavém papíru. Uvnitř byl kus zmrzlého uhlí. Budete se divit, ale mně se dárek hodil. V té době bylo uhlí na příděl a často se stalo, že jsme neměli čím topit.

A tak mne ta hrouda uhlí zahřála jako toho pána můj čaj. Ale nejvíc nás hrálo u srdce, že jsme si vzájemně poskytli pomoc v nouzi.

Libuše MATYSÍKOVÁ

ČAJOVÁ

Vy jste čajová, říkávala mi paní kuchařka v práci. Všimla si totiž, že raději sáhnu po čerstvém čaji, než po studeném nápoji.

Vodu, tu jsem nikdy nepila, říkávala manželova stařenka. Věděla jsem o ní, že k svátku nebo narozeninám jí máme koupit karpatskou nebo bylinnou hořkou.

Stařenka byla velmi osobitá žena. Byla dlouho vdovou, vychovala pět dětí. Ale hlavně byla vždy v pohodě.

Její dcera, která byla manželovou tetou, ji vždy kontrolovala, zda si myje ruce po použití WC.

Stařenka šibalka pustila vodu, nechala ji chvíli téct, aniž by ji použila, a poté ji zastavila. Nebo aby se nemusela hádat s vlastní dcerou, vzala jehlu a nit, přešla přes cestu, a nechala si navléct nit u své mladší sestry. Přece se nebude s někým hádat!

Ráda jsem s ní pila svůj šálek čaje a rády jsme si povídaly.

Svatava MÁŠOVÁ

PONĚKUD POZDNÍ PROMOCE

Univerzitní aula šuměla vzrušenými hlasy. Úspěšní absolventi studia zaplnili první řady. Za nimi se usadili jejich příbuzní. Konečně se všichni ztišili a na pokyn koordinátorky povstali. Za zvuků slavnostních fanfár vpochodovali na pódium představitelé fakulty.

Vlasta seděla ve druhé řadě. Kromě slavnostních pocitů trpěla trémou, jakou nepoznala za celou dobu studia. Obor si zvolila sama, učila se s nadšením, nevynechala jedinou přednášku. Teď se nepochopitelně obávala, že cestou na pódium zakopne, uklouzne, poplete naučenou frázi. Nic takového se kupodivu nestalo. S diplomem v ruce sestoupila plavně z pódia a usedla na uvolněné místo.

Konečně si mohla vydechnout. Následovaly děkovné projevy. Zazněly fanfáry. Pódium bylo najednou prázdné. Sállem to znovu zašumělo. V hluku se ztratil i hlasitý protest Vlastina žaludku. Poledne dávno minulo – a ráno snídala jen vlažný čaj.

Ale to už ji obě dcery objímaly a vnouček jí podával obrovskou kytici: „Babi, máš jedničku? A přijedeš k nám na prázdniny?“

Danuše PECKOVÁ

UŽITEČNÁ NEVĚRA

Tento příběh se udál na vesnici. Vedoucí místního holičství byl čtyřicetiletý svobodný muž. Měl smůlu se ženami. Příroda ho obdařila nadměrným nástrojem lásky. Každá žena, která se s ním sblížila, skončila u lékaře. A tak se raději o žádné známosti nepokoušel, aby ženám neublížoval.

Blízko holičství byl polorozpadlý dome, kde žila utrápená žena, pět dětí a muž opilec. Děti chodily po vsi bosé a hladové. Hlad tišily heřmánkovým čajem. Osud chtěl, aby se holič a žena sblížili. Té ženě mužova anomálie nevadila. A muž byl šťasten, že konečně může žít jako muž. Aby žena neměla pocit vydržované milenky, zaměstnal ji v holičství jako uklízečku.

A platil tak, že děti už nemusely zahánět hlad čajem a chodily obuté. I žena začala o sebe dbát. Celá vesnice těm dvěma fandila a nikdo je neodsuzoval. A manžel? Ten měl zájem jen o tu sklenici piva. A tak tato nevěra byla prospěšná hlavně dětem.

Jiří KALIVODA
ČAJOČKA

Žena či dívka, mající výjimečný šarm – sexepeal.

Chtěl bych vám vyprávět baladu plnou rozporů.

O Čajoče z Jičínského kraje.

Tančila v místním folklorním souboru.

Hrdá na barevnost svého kroje.

Sotva opustila pódium,

změnila se v normální Barbie.

Přiznávám, přešla mi přes rozum.

Přesně věděla, čím mě vábí.

Sladká jako med.

Hned mě na kávu zvala.

Nebyl důvod zbytečně otálet.

Své touhy nikterak neskrývala.

Ani jsem se nenadál a byla v Evině hávu.

Úplně mě odzbrojila.

Neoděh, zažíval jsem Heroickou slávu.

Mé touhy mistrně ukojila.

Byl to skutečný ráj.

Naše těla se ve vášni zmítala.

Bohužel, nedostal jsem kávu ani čaj.

Jen krůpěj jejího potu na rtech mi zůstala.

Na osvěžení to bylo málo.

Něco jako celibát.

Dělal jsem všechno, co se dalo.

Musel jsem ji celou zulíbat.

Omlouvám se za ta chválenkářská rouhání.

Nechci z maličkostí dělat drama.

Z upocených polibků přišel jsem k poznání:

„Láska není sladká, ale slaná!“

Jaromíra SLEZÁKOVÁ U DOMÁČÍ KNIHOVNY

„Vyslechly jste hovor naší paní s vnukem?“ Bude se třídít! Máme strach!“
„Oprávněně,“ řekl šanon ze spodní police knihovny. „Koho dnes zajímají
„Zapadlí vlastenci“?“
„Nás si paní nechá,“ hlesly „Pohádky Boženy Němcové“.
„Všechna beletrie půjde do Sběrný, cítím to,“ zabručel „Idiot“.
„Jsi tak přecitlivělý“, řekla „Vojna a mír“, „klasika tu zůstane!“
„Já to vyšetřím!“ zahučel „7x Maigret.“
„Já jsem důležitá!“ řekla namyšleně příručka „5 stupňů k úspěchu“.
„Pitomost! Politika hýbe světem,“ ozval se „Kapitál“.
„Přestaňte, strachem víříte prach,“ sykla „Psychologie všedního dne“.
„Protestuji,“ ozvala se „Němá barikáda“. Budeme jim padat pod nábytek.“
„To si pomůžeme,“ odpovědělo „Nebe nezná vyvolených.“ „Slyším dveře
auta, už to začne!“
„Magdi, babču ráno odvezla sanitka, mám udělat co chci . Nové dáme do
Antikvariátu, staré do Sběrný.“
Snoubenka vytáhla „Kuchíme rychle“.
„Neblázni, na netu je úplně všechno, a muzeum nebudeme leštit, ne?“ řekl
vnuk. „Kávu nebo čaj?“ Zapnul konvici.

Liboslav KUČERA ČAJ

Moje cizokrajné čaje
skrývají v sobě taje,
bydlí v kouzelné krabičce
po mé řehečské babičce.

Když spařím si vietnamský čaj
v jeho dýmu hned daleký kraj,
vidím tam špičaté klobouky
snědí i nohaté pavouky.

Popíjím také čaj z Cejlonu
obléknut v slušivém kimonu,

chut' na patře tak silná
jde na mne myšlenka vilná.

Indický čaj mám také
lepší než pálenka saké,
když naplním s ním skleničku
ošálím nejednu paničku.

Hle zde také čaj z Kuby
tu ale něco naruby,
tam pěstují přec tabáku
ty jeden básnický vrtáku.....

Mathej THOMKA

OBYČAJE

Kolčaj hľadel z okna. Všetko bolo nezvyčajne pokojné, ako keď sa v presýpacích hodinách minie piesok.

Kolčaj miloval všetko ruské. Zvyky, čaj, ľudí, Belomorky a hlavne hudbu. Každé ráno si púšťal Čajkovského. Gramofón Kazaň zapraskal a zaznela Patetická. Bol najvyšší čas.

Dnešok bol nezvyčajný, vedel to a zvažoval, či sa má tešiť. Údený ruský čaj nechal chladnúť o poznanie dlhšie. Potrebuje, aby bol silný.

Náhla nerozhodnosť spôsobila, že mu vypadla barla. Vlastne ju úmyselne pustil.

Spomenul si na udalosti pred tridsiatich rokov.

„Kráčaj, kráčaj,“ kričali na neho tí chlapi. Strela, kvôli ktorej teraz namiesto jeho nohy ležala na pohovke protéza, nebol ruský. Nemohol byť. Oni tu už vtedy boli.

Dnes na prechádzku nevyjde. Tento zvyk si odpustí. Oстане pokojný, všetci slušní ľudia by mali ostať doma. Obyčajnému človeku by malo byť jedno, v ktorej krajine žije. Dôležité sú rituály.

Nad Sevastopolom plachtili potichu aj čajky. Od včera sú už ruské.

Věra VAĎUROVÁ

OÁZA V POUŠTI VELKOMĚSTA

Je horký, letní den. Jeden z dalších, nesnesitelných tropických dnů, kdy se člověk cítí jako „vyždímaný citron,“ a snaží se nějak přežít, než ta krutovláda pomine.

... Za staženými žaluziemi větrák čeří teplý vzduch, ve snaze navodit pocity vanu vlahého větříku. V houpacím křesle se pohupuje velmi spoře oblečená, řečeno - skoro nahá žena v letech rozpuku, jménem...? Na jménu nezáleží - či snad ano...?

V ruce třímá patřičně velkou sklenici ledového mátového čaje s chutnými doplňky dalších povzbuzujících ingrediencí. Nápoj labužnický saje brčkem, přitom cítí malátnou úlevu. Pomalu se propadá do polosna... Noří se do osvěžujících, chladivých vln jezera ...jak neskonalá slast. Ale skutečnost se nedá ošálit.

Za okny slunce ďábelsky žhne, rozpaluje doběla, bodá, snad až z hlubin vodu vysává. Vyprahlost znamená nebezpečí i jistou beznaděj. Je to únavné drama, před kterým v dané situaci, ale ani v budoucnu není úniku. Takže jediné zbývá -vydat se do země věčného sněhu a ledu...žel, ani tady nelze sázet na jistotu.

Václav ODRADOVEC NEDOROZUMĚNÍ

Franta je už od večera nevrlý. Manželka s tím zase začala. Holt nepatří k lidem co chodí rádi po doktorech. Natož po doktorkách.

I přesto, že většina chlapů k ní přichází jako ke svojí mámě. Je z Ukrajiny, má za sebou zkušenosti frontové felčarky. O chlapech ví svoje.

To není Frantův případ. Pracuje na katru a práce mu doslova voní. Jenomže se na něm i podepisuje. Teď ta kýla. A taky ten sluch.

Čekárna je jako vždycky plná. Ještě tady k tomu ke všemu něco chytne. Kýlu nepovažuje za nic vážného. Hanousek to má taky a čeká až se mu udělá na druhé straně. Přece nepůjde do nemocnice nadvakrát.

- Dostaneš kýlový pás! Na umření to není. A kudla ti to spraví!

Franta zvolna zasouvá košili do kalhot.

- Teď to nejde...jo a taky mně hodně škrábe v krku.

Naďa ani nezvedne hlavu od papírů.

- Pí čaj!

- Já? Ty si píča!

Zdeněk SALAVA NEDOKONČENÁ GRATULACE

I já se rád připojuji k nesčetným gratulantům. Sto padesát let Českých aerolinií Jičínka (ČAJe), to už opravdu za oslavu stojí. Dodnes se zpívá: „Celá Řeheč přitom byla, když křídla zem opustila...“ Ano, první křídla vzlétla v srdci Jičínka, v Řehči roku 1869. A měl by to být i první rok českého a světového dronu a letecké akrobacie.

K tomu dronu: Motor byl už spuštěný, když pilot vystoupil, aby sebral do trávy spadlou lahev domácí slivovice. Byl to aviatik pijatik. Vtom však letoun vzlétl a urazil více než čtyřicet metrů, než ho zastavila stodola. Bezpilotní řízení prokázáno – dvacet tři svědků – celá Řeheč.

Při druhém vzletu (již s pilotem) ve vzduchu letoun opsal nápis: ŘEHEČ VE VŠEM PRVNÍ! Letecká akrobacie prokázána – dvacet tři svědků – celá Řeheč.

Škoda, že ani jednu z těchto kuriozit příslušná komise neuznala.

Od té doby letecká doprava velmi pokročila. Je využívána i k distribuci ČAJe, což je... (Konec povídky)

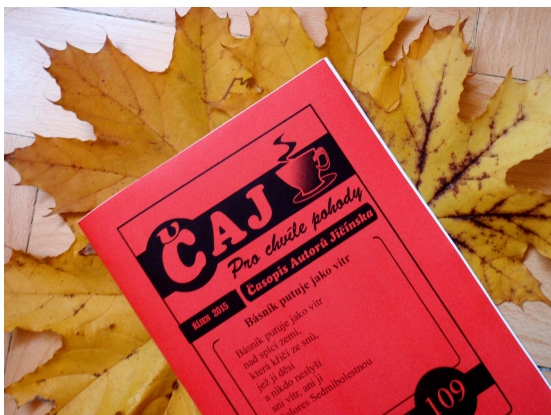
Oldřich SUCHORADSKÝ ČAJ JE SMĚS(KA)

Tak jsem to učil po roky žáky v hodinách fyziky. Žáci pak měli za úkol vymýšlet si příklady různých směsí. Děvčata většinou

uváděla pojmy z kuchařek – třeba těsto na vánočku. Kluci zase něco praktického – třeba maltu. Ale nikdy mezi příklady nechyběl **ČAJ**, jako směs vody, sladidla a **čajové** esence. Wikipedie o směsi říká: ***Směs** je látka, která se skládá ze dvou a více chemicky čistých látek, při jejichž smísení nedochází ke vzniku nebo zániku chemických vazeb a proto se nejedná o chemický děj.*

Vedle fyzikální látky, existuje **ČAJ** jako literární periodikum autorů Jičínska. Jde také o směs, jen s malými úpravami: ***ČAJ** je literární měsíčník, které se skládá ze dvou či více literárních útvarů, jejichž mísením nedochází ke vzniku nebo zániku literárních vazeb a proto se nejedná o chemický ani fyzikální děj, ale jde jenom o prostou literární směs(ku).* O tento poznatek se bude muset příště rozšířit internetová encyklopedie Wikipedie.

Václav FRANC NÁPOJOVÝ LÍSTEK

„Piva. Plzeňský Prazdroj tankový ležák. Plzeňský Prazdroj tankový ležák. Kozel tmavý. Radegast Birell nealkoholické. Nealkoholické nápoje. Sprite. Coca-Cola. Coca-Cola Zero. Fanta pomerančová. Kinley tonic water. Fuze Tea citrón. Fuze Tea broskev. Minerální vody. Bonaqua perlivá, jemně perlivá, neperlivá. Römmerquelle. Káva. Espresso. Cappuccino. Káva bez kofeinu.

Káva turecká. Teplé nápoje. Čaj. Punč. Grog, Svařené víno. Vína bílá. Rulandské bílé. Ryzlink rýnský. Rulandské bílé. Ryzlink rýnský. Vína červená. Frankovka. Svatovavřínecké. Svatovavřínecké. Vína kořeněná a šumivá. Martini bianco, rosso, dry. Campari. Znovín sekt brut, demi. Ty, vole, vono to na druhý straně pokračuje! To se mám všechno naučit? Likéry. Becherovka. Fernet Stock. Fernet Stock citrus. Griotka. Jägermeister. Lihoviny. Absint. Gin Beefeater. Hruškovice. Jablkovice. Měruňkovice. Třešňovice. Borovička, Slivovice Kosher bílá. Slivovice. Božkov tuzemský. Vodka Finlandia. Rum Havana Club. Tequila gold, silver. Koňaky. Metaxa.

Whisky. Johnie Walker Red Label. Jameson. Four Roses. Chivas Regal. Glenfiddich ... jdu změnit učební obor z číšníka na kuchaře!“

Věra VAĎUROVÁ NOSTALGIE

Je pošmourný den začátku prosince, kdy davy počínají podléhat adrenalinu předvánočního vření. Naopak, pro mne je to den sladkého nicnedělání, ale také probírání se vzpomínkami nad albem plným fotografií, ponejvíce z dětství a raného mládí. Při patřičně navozené atmosféře, s hrnečkem horkého čaje s medem, nostalgie se sama ohlásí návštěvou.

Vždyť právě vůně čaje mne vrátila o mnoho let zpátky, kdy zima bývala jak má být. Kdy už i „Mikuláš“ se brodil sněhem a vánoce byly plné zimních radovánek, kterých jsme si jako děti i mladiství užívali plnými doušky. Vždyť na venku byly podmínky přímo ideální.

Vzpomínám, když jsme se nabaženi, celí promrzlí, se žhoucími tvářemi od mrazu vraceli domů, kde na nás čekal horký čaj s citronem a krajíce chleba s domácím sádlem, posypané cibulkou. Byla to a je nezapomenutelná dobrota.

Všechno už dávno odvál čas, zůstaly jen milé vzpomínky nad hrnečkem dobrého, horkého čaje.

Václav KŇOUREK
ÓDA NA RADOST

Elixír – to je to správné slovo! Evokuje magii, ať už na ní věříte nebo ne. Dobrý přítel, od kterého jsem tu vzácnou substancí získal, je vědec - tedy čaroděj současnosti. Po dlouholetém klinickém testování prohlásil, že konzumace pouhé jedné dávky změní pochody vašeho mozku, náhled na svět a po zbytek života budete šťastní.

Já nejsem šťastný, protože moje žena je pořád zamračená a protivná-
žijeme spolu jenom ze setrvačnosti.

Dnes se to změní!

Substanci jsem celou noc louhoval a jen co přijdu domů, tak to vypiji a
sbohem smutku!

Manželka mě vítá se slovy: „Ten čaj, co jsi zapomněl na stole, nebyl vůbec
dobrý, ale víš co? Je mi fajn!“

A světe div se – usměje se!

Na mě!

Asi po dvaceti letech!

Pak mi to došlo. Myslel jsem, že ji zabiju! Ale usmála se podruhé a já si
uvědomil, že přítel měl pravdu – ten elixír mi možná opravdu změní život!

EVA FRANTINOVÁ

Na čaji se smrtí

Tak jako porcelán
přihýbá si tě k ústům
víc sama než ty sám

v kavárně Vteřina
klaní se
klavír začíná

a oknem prší hvězdné sonáty
(piju čaj se zánikem
v klubovce Appassionaty)

„Všem čtenářům doporučuji chopit se šance a vyjet!“

ROZHOVOR – ANDREA ŽELJAZKOVÁ

Andrea Željazková studuje na vysoké škole v Hradci Králové. Ráda poslouchá hudbu, čte knížky, sportuje. Tráví čas se svou rodinou a přáteli. Má ráda zvířata a přírodu... A taky miluje jídlo a spánek! Jevím velkým koníčkem je cestování, jak přiznává na svých stránkách <https://andy-na-cestach.webnode.cz/o-mne/>.

Dále píše: „Cestování mě provází od dětství, ale plně jsem mu podlehla na konci roku 2016. Báví mě poznávat nové kultury a poznávat nové lidi z různých koutů světa. I ta sebemenší cesta mi dává pocit naplnění. A v neposlední řadě mám ráda ten pocit, když se vracím domů - všude dobře, doma nejlip.“

O svých cestách píše na svých stránkách, navíc i veršuje. Viz úvod z cest po Laosu: „*Na pár dní do LAOSU,/ tam já si dám do nosu./ Maso, kari, rýži, / cesta už se blíží!*“ Takže se může směle zařadit k nám literátům. I když řeč bude především o cestování do značně exotických krajín.

S Andreou mě seznámil Oldřich Suchoradský, který s Andeječiným dědečkem Františkem Černým chodil do školy.

Andrea Željazková a manželé Suchoradští.

Foto: archiv O. Suchoradského.

1. Andreo, studujete na pedagogické fakultě v Hradci Králové. Takže z vás bude kantorka. Chcete se vystudovanému oboru věnovat nebo lákají další možnosti?

Ano, už od mala chci být paní učitelkou. Jako malá jsem měla imaginární žáky, kterým jsem známkovala sešity, napomínala je za to, že zlobili a učila je věci, které jsem se naučila ve škole já. Učitelství se chci určitě věnovat. Po každé hodině, kterou v rámci praxí odučím, cítím, že je to TO, co chci v životě dělat.

Pokud bych dělala někdy něco jiného bylo by to něco spojené s žurnalistikou, nebo cestováním.

V jakém stádiu je studium? Právě studuji ve čtvrtém ročníku. Obor, který studuji - Učitelství pro 1. stupeň ZŠ, je přímo na pět let. Takže mi chybí něco málo přes rok a pak hurá do praxe.

2. Nedá mi to, abych se nezeptal na trochu netradiční příjmení „Željazková.“ Zní sice slovansky, ale ne česky. Nemáte nějaké kořeny v zahraničí? Navíc jsem na vašem webu našel zmínku o kolejích ve Slovinsku, takže slovinské kořeny?

Můj dědeček byl Bulhar. Při jedné z dovolených se s ním babička seznámila právě v Bulharsku. Děda se poté přestěhoval do Čech, kde se jim narodil můj táta. Takže jsem vlastně čtvrtěční bulharka :-).

Slovinské koleje se na mém webu objevily proto, protože jsem tam půl roku studovala. Právě tam mě napadla myšlenka odcestovat do jiného světa.

3. Jak se to stane, že je člověk vybrán v 1.kole výběrového řízení na studijní pobyty na mimoevropské univerzity? Jak dlouho jste váhala, když jste byla vybrána na National University of Laos?

Když jsem obdržela e-mail se zprávou, že jsem přijata, vlastně jsem ani nevěděla, zda jsem šťastná, tak nějak jsem tomu nemohla uvěřit. Po pár chvílích vzpomínání se jsem šťastná začala být :-). Na své rozhodnutí jsem měla pouze pár dní. Jelikož jsem v době svého přijetí byla na studijním pobytu ve Slovinsku, musela jsem počkat, až moji rodiče budou online a zavolat si s nimi skrz Skype. Ti z mého přijetí zpočátku radost neměli. To víte, tato země nemá úplně hezkou historii, v zemi vládne chudoba a nemoci. Nicméně, vždy mě ve všem podporují, a tak i tento Skype hovor končil slovy: “Rozhodnutí je na tobě. Když se rozhodneš odjet, samozřejmě, že tě podpoříme.” A tak se taky stalo... Během večera jsem se zamýšlela nad tím, co by mi pobyt dal a vzal a vzešlo mi z toho to, že bych byla pěkně “pitomá”, kdybych tak skvělé příležitosti nevyužila.

Tyhle nabídky se nedostávají denně.

Zpětně můžu říci, že to bylo jedno z nejlepších rozhodnutí v mém životě. Byla to velká životní zkouška a výzva zároveň, která mě jak v pracovním, studijním, ale především v osobním životě posunula dopředu.

4. Co vás nejvíc překvapilo v zemích pro našince netradičních (Singapur, Malajsie, Kambodža, Laos, Thajsko)? Dají se získat věrohodné informace pro cestující od nás o těchto destinacích? A jak se od sebe tyto země liší? Nebo neliší?

Všechny tyto země si jsou v něčem podobné a v něčem naprosto odlišné. Osobně mě nejvíce překvapil rozdíl mezi Singapurem a Kambodžou. V Singapuru neustále narážíte na mrakodrapy a bohatství, oproti tomu tohle v Kambože neuvidíte.

Rozhodně doporučuji nezůstávat na jednom místě a cestovat. Na internetu najdete spoustu itinerářů, případně cestovních agentur, které vám vytvoří “program na míru”. Já jsem nevyužila žádné služby agentur, všechny oblasti jsem projela “na vlastní pěst”, což bylo často náročné a stresující, ale o to více jsem na sebe zpětně pyšnější. Zejména v Laosu jsem využila toho, že půjčovny motorek nabízejí skútry na celé dny na směšné peníze, o benzínu nemluvě, a každý den mého pobytu jsem navštívila na růžovém skútru různá místa. To stejné doporučuji v Thajsku a ostatních zemích. Pokud toužíte po dobrodružství, nejezděte s cestovkou. Sbalte si krosnu, pár věcí, vyhledejte si základní informace o zemi a vyražte na cestu. Rozhodně to vždy nebude růžové - může se stát, že ubytování hledáte pár chvil před stmíváním, mnohdy nevypadá tak, jako na fotkách, ale zpětně máte hrozně dobrý pocit z toho, jak jste to všechno sami zvládli! A jako bonus ušetříte spoustu peněz.

Rada do praxe: když se bojím nějaké výzvy, řeknu si “co nejhoršího se může stát?” a mnohdy zjistím, že je to něco, co se dá snadno vyřešit, nebo zkrátka něco, co není zdaleka tak hrozně jako jste si původně mysleli. Cestování na vlastní pěst není pro každého, ale myslím si, že stojí za to to zkusit. Nemusíte vyrazit hned do Asie, stačí si sbalit batůžek a vydat se někam po naší krásné zemi... Nebo nad tím moc nepřemýšlet a prostě do toho skočit po hlavě jako já :-D.

5. A jak se přihodilo, že jste nakonec neskončila na škole v Laosu, ale v Kambodži?

Jelikož dost věřím v sílu osudu, řekla bych, že osud :-).

V den mého odletu jsem si přečetla e-mail od koordinátorky mé univerzity, že univerzita v Laosu můj studijní pobyt ruší. Jelikož mi za pár hodin

odlétalo letadlo, vymyslely jsme náhradní plán a to, jet do sousední Kambodži jako učitelka angličtiny. A tak se taky stalo. Věřím tomu, že tento “náhradní plán” mi dal mnohem víc než plán původní.

6. Z mého povědomí vím, že v Kambodži vládl dlouho krvavý režim Rudách Khmérů. Je to ještě na této zemi cítit nebo už se Kambodžanům toto období podařilo překonat?

Osobně jsem to nepocítila. Jelikož se o historii příliš nezajímám, samotnou mě překvapilo, jak mě příběh s Rudými Khméry zasáhl. Vydala jsem se na místo “Killing fields” v hlavním městě Phnom Penh, kde probíhalo uvěznění a zabíjení lidí. Koupila jsem si knihu v angličtině (mou první), ve které popisuje přeživší své příhody, které v rámci tohoto hrozného období zažila. Musím říci, že všechny tyto zážitky mě dost poznamenaly.

7. V Kambodži jste měla možnost učit děti angličtinu. Jak se liší tamní škola od té naší? A jaké jsou kambodžské děti? Jaké je vůbec kambodžské školství?

Chtěla bych zdůraznit, že tu popisuji své zkušenosti se kterými jsem se setkala.

Vyučovala jsem v anglické škole School of Joy ve městě Siem Reap. Tato škola je nepovinná. Rodiče sem své děti přihlašují proto, protože znalost angličtiny dětem zajistí lepší pracovní pozice, pozice, při kterých mohou komunikovat s turisty a tudíž jim budou vynášet peníze. Tato škola není podporována státem a je tedy založena na příspěvcích a pomoci dobrovolníků. Děti sem dochází od pondělí do pátku po vyučování v povinné základní škole.

Děti musí navštěvovat základní školu, ve které jsem bohužel nebyla. Nicméně z vyprávění mých žáků jsem se dozvěděla, že vzdělávání je na nízké úrovni. Děti mi vyprávěly, že se občas stává to, že čekají před školou a učitel nepřijde, a tak prostě vyučování není. Učitelé žáky trestají - plácají je přes ruce, tahají je za uši. Místní děti nejsou zvyklé na hry, práci v jiném prostředí než ve školních lavicích, a tak byly překvapené a šťastné když jsem s nimi hrála nějakou didaktickou hru či jsem s žáky pracovala v kruhu, na školním pozemku. Pracovala jsem s nimi úsměvem na tváři a bez jakéhokoliv trestání. V hodinách při běžném vyučování samozřejmě nepoužívají věci jako interaktivní tabule, počítače či další technologie. Pracují se sešity a psacími potřebami. Tudíž má snaha používat obrázky či videa z notebooku ztroskotala na tom, že je zajímavé víc můj notebook než to, co jim v něm ukazuji...

Kambodžské děti jsou v první řadě strašně roztomilé! Jsou rádi za

jakoukoliv vaši pozornost. Chovají se k vám, jako k cizinci, naprosto slušně a přijímají vás. Jsou stále usměvavé a pozitivně naladěné.

Co se týče dětí ve škole, v základu jsou stejné jako ty naše. Některé jsou snaživější, jiné línější, některé škola baví více, jiné méně. Najdou se tam poslušní žáčci, ale i pěkní rošťáci. Co je ale jiné, je postavení učitele. Učitel je někdo, a to jak pro rodiče, tak žáky.

8. Můžete nám krátce popsat co je to „Andy's project“?

Andy's project je takový můj zázrak. Když jsem viděla místní podmínky, ve kterých lidé žijí, hned na začátku jsem si řekla, že místním lidem, hlavně dětem, budu chtít udělat radost. Původní plán byl ten, že dětem nakoupím obyčejné tužky, aby měly čím psát. Jednou mě napadlo využít síly sociálních sítí a vytvořit něco jako sbírku. Projekt jsem založila hlavně na tom, že škole, lidem, dětem nebudu dávat peníze, ale věci. Každý, kdo chtěl přispět si mohl sám určit, co a komu chce koupit. Někteří účastníci sbírky mi napsali, co chtějí koupit, jiní nechali rozhodnutí na mě. Oslovila jsem také organizace, se kterými mám nějaký vztah - svou střední školu, posilovnu...

Společnými silami se vybrala částka přes 44 000 korun! Ani ve snu by mě nenapadlo, že se Andy's project takhle rozjede! Za peníze jsem nakoupila nejrozličnější věci. Hlavními položkami byly desítky kilogramů rýže, kterou jsem společně s ostatními učiteli navážila tak, aby každá vesnická rodina měla stejný díl, polévky, oblečení, sportovní pomůcky (míče, švihadla, badminton,...), hry, školní pomůcky (penály, tužky,...). Z části peněz jsem přispěla k postavení nového patra školy, které jsem pomáhala vlastnoručně stavět. Gymnázium na které jsem chodila nám poslalo přes zásilkovou službu dva velké balíky her a školních pomůcek. Všichni jsme měli ohromnou radost a děti dvojnásobnou. Hodně jsem fotila a fotografie jsem poté sdílela tak, aby přátelé viděli, jak s penězi vynakládám.

Na závěr projektu každé dítě napsalo dopis někomu, kdo nějakým způsobem do sbírky přispěl. Dopisy jsem dovezla do Čech a osobně je předala každému účastníkovi sbírky. Radost tak byla na straně obdarovaných i na straně těch kteří přispěli.

9. Co o nás Čechy ví v jihovýchodní Asii? Znájí třeba nějaké spisovatele? A byla do těchto řečí vůbec přeložena nějaká kniha českého autora?

Nikdo z místních, se kterými jsem se bavila, Českou republiku neznal. Když už jsem někomu vysvětlovala, kde bydlím, řekla jsem, že je to poblíž Německa, a toho se alespoň někdo „chytnul“. Co se týče českých autorů

a děl - mám moc ráda knihy, a tak jsem navštívila pár knihkupectví. Na českou knihu jsem nikde nenarazila.

Na svých cestách jsem však potkala spoustu cestovatelů z Asie a Ameriky. Většinou neznali název Česká republika, ale znali Prahu. Většina cestovatelů říkala, že je to jedním z jejich cestovatelských cílů.

10. Nezasteskne se vám někdy na cestách po domově? Co vám ve světě nejvíc chybí z našeho běžného života?

To víte, že zasteskne. Nejvíc se mě stýská vždy ke konci pobytu. To už odpočítávám dny do doby, kdy zase uvidím svou rodinu. Nejvíce mi chybí rodina. To je vlastně důvod, proč se vracím domů.

11. Na svém webu o cestách zajímavě píšete. Neláká vás vydat knihu třeba o vašem projektu a cestování vůbec? Určitě na to máte všechny předpoklady.

Děkuji! :)

Láká. Již na základní škole jsem milovala psaní slohových prací, po večerech jsem zkoušela veršovat. Napsat knihu je mým snem. Jednou si ho snad splním. Už teď mám v hlavě obraz toho, jak s kávou, klidnou hudbou budu někde v přírodě psát stránky své knihy.

12. Co vaši spolužáci, nezávidí vám tak trochu?

Myslím, že někteří určitě. Pár z nich mi to i řeklo. Všem kolem sebe říkám, ať se chopí příležitosti a odjedou na nějaký čas do zahraničí. Odpovědí je to, že by to nezvládli... Paradoxem je, že většina z nich to nikdy nezkusila a přesto už dopředu vědí, že to nezvládnou.

Všem čtenářům doporučuji chopit se šance a vyjet!

13. Myslím si, že vaše kambodžské putování určitě nebylo poslední. Máte namířeno opět někam dál? Kam byste se případně někdy v budoucnosti chtěla podívat?

Máte pravdu, nebylo :-D. V polovině ledna odlétám na Nový Zéland a v únoru se přesouvám do Austrálie, kde budu působit jako au pair a zároveň studovat angličtinu.

Mám takovou svou teorii toho, že do evropských zemí se můžu podívat v podstatě kdykoliv. Snažím se vyjíždět do vzdálených zemí na delší dobu a tak trochu využívat toho, že jsem studentka. Za pár let mě, jako paní učitelku, nikdo na delší dobu do zahraničí nepustí, a tak musím těchto příležitostí využívat "dokud je čas".

14. Co nemůže ve vaší výbavě na cesty chybět? Berete si s sebou i knihy nebo e-knihy? Případně které byste našim čtenářům doporučila?

Kromě normálních věcí jako oblečení, hygieny, léků a dokumentů si беру také věci, které zkrátka nesmím zapomenout. Například do letadla si беру cucací bonbony, které mi odmala dávala maminka při vzletu a přistávání letadla proti zalehnutí uší. Taky si беру teplé ponožky, které si беру snad při každém delším letu na sebe. Neodjela bych bez sluchátek a dobré hudby, kterou si pouštím ze svého telefonu, který mimo jiné dost využívám i na focení. Do kufru si taky přibalím fotky své rodiny a přátel, které si vždy někde vystavím. Také si nikdy nezapomenu knihu. Víím, že by čtečka byla na cestování vhodnější, ale tak nějak preferuji papírové knihy. Miluju otáčení stránek a podtrhávání si věcí, které mě zaujali.

Doporučuji si vzít nějakou knihu, kterou nemáte přečtenou za jeden den, ale nějakou, kterou musíte číst pomalu a v klidu, knihu, která vás donutí se zamyslet. Například Mnich, který prodal své ferari, Alchymista.

Přeji Vám hodně zdaru v závěru studia a mnoho příjemných zážitků při cestách po celém světě. A pochopitelně i šťastných návratů.

Václav

Děkuji za příjemný rozhovor a přeji Vám jen to nejlepší do Nového roku.

<https://andy-na-cestach.webnode.cz/o-mne/>

Jaroslav RUDIŠ : ČESKÝ RÁJ

Vydalo nakladatelství LABYRINT v roce 2018

Před časem na autorském čtení v jičínské knihovně Jaroslav Rudiš četl úryvky povídek z chystané knihy. Vzpomněl jsem si na tuto akci, když se mi dostala do ruky jeho nová kniha „Český ráj,“ která se odehrává v sauně, kam autor, jak přiznal, rád chodí, neboť tam nachází inspiraci a životní filosofii pro svoji tvorbu. A netajil se ani tím, že je to sauna v Jičíně, i když ta v knize není specifikována. Stejně jako jména hlavních aktérů, která jsou nahrazena charakteristikou, např. „ten, co rozváží psí žrádlo“, „ten, co je v důchodu“, „ten, co mu umřela žena“, „ten, co prodává pojištění“, „ten, co je úplně nejmladší“atp.

S aktéry románu prožijeme celý rok, v obdobích podzim, zima, jaro, léto a putování zakončíme opět na podzim. Hlavní postavy spolu rozprávějí, někdy se zdá, že historky spolu nesouvisí, ale přece jenom v závěru

posouvají návštěvníky sauny v životě někam dál. Vedle vzpomínek nacházíme u všech aktérů debat určitý strach z budoucnosti, ze stárí, z nemocí, hledání se ve vztahu k ženám.

Str.59: „Tihle už všechno mají. Barák, autáky, chatu, děti, čtyřkolku, milence, milenku, to aspoň říkála manželka. A po Vánocích za mnou přišli, že si chtějí koupit hrob a funus. Dali si navzájem takový novoroční dárek. Takže teď už mají všechno.“

Str.62: „Víte, já nevím, kde se to v lidech vzalo, že si všichni myslí, že to má být lehké. Nebo že všichni mají být šťastní. Všichni to chtějí, všichni se rvou a nakonec jsou jen nešťastní z toho, že chtějí být šťastní.“

Str.72: „Tři piva by měl vypít denně každý chlap i každá ženská. A byl by klid. Nikdo by se nehádal. Rozvody by taky tolik nebyly. Války by nebyly. Teroristi by nebyli. Na celém světě by byl mír, kdyby všichni pili tři piva denně.“

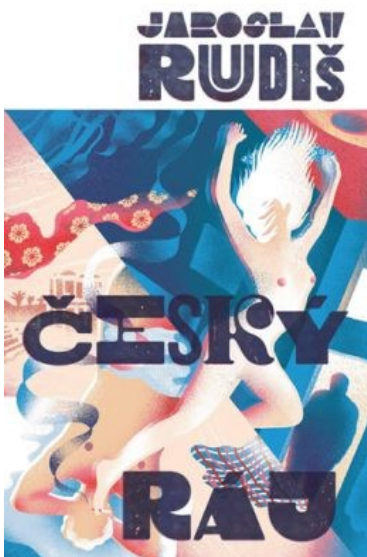
Str. 119: „Měl tam u sebe čtrnáctiletou holku, která se zhroutila, že jí patnáct minut nepřišla esemeska. Že ji jako nikdo nemá rád, když ji neodepisuje. Takový nemoci lidi dneska maj. Lidi dneska hrozně blbnou.“

Tragikomické vyprávění s ženským chichotáním za zdí nakonec nutí všechny muže k tomu, aby poznali i život za zdí. Rudiš vlastně napsal výpověď o dnešním světě obyčejných lidí, jejich starostech a radostech. Nakonec sám to na str.124 říká: „A takhle my tady žijeme.“

Knihu jsem četl spíše jako rozhlasovou hru (nakonec ji načetl Petr Čtvrtníček na CD) nebo jsem si ji představoval jako divadelní hru (i ta podle autorova námětu vznikla).

Myslím si, že v tom je právě Rudišova síla. Tedy žádné velké popisy, žádná vata, ale děj, ten je na prvním místě. Četl jsem v nějaké recenzi, že právě tím se z textu vytrácí „literárnost.“ Ale já si myslím, že právě to je Rudišův styl psaní.

Novela určitě stojí za přečtení. Není to jen laciná zábava, ale čtenáře nutí k přemýšlení o smyslu života, hledání postavení člověka ve společnosti, ke vztahu a toleranci k druhým lidem. A pokud jsem někde četl, že je to

napsané pro muže, tak byl s autorem těchto slov polemizoval. I ženy můžou právě v této knize pochopit něco ze světa mužů.

Takže společně s tím, co je hasič a zachraňuje lidem životy, říkám: „Jo, jo, jo, jen tak do nás. To se zas krásně zrasíme. Nazdar, chlapi!“ Hurá do sauny s Jaroslavem Rudišem.

Václav

**„Poezie je neocenitelná v tom,
že spojuje nejen slova a obrazy, ale i lidi!“**

ROZHOVOR – ALEŠ MISAŘ

Nymburského básníka Aleše Misaře jsem představil v našem ČAJi v listopadu 2010 (číslo 50), ale od té doby uběhlo poměrně hodně času. Vystupoval i v Jičíně třeba v rámci akce „Letem světem poezie,“ ale rozhodně nezahálel. V roce 2018 vydal již pátou sbírku poezie s názvem „Na dně rozednění.“ Zároveň obhájil na Filozofické fakultě Univerzity Pardubice diplomovou práci na téma „Literární skupiny a spolky v českých zemích po roce 1990.“ V této práci věnuje pozornost i jičínskému literárnímu podhoubí. A tak jsme měli hned několik zajímavých témat pro rozhovor.

- Aleši, dovolím si začít u tvé páté sbírky. V doslovu píše básnička Jarmila Hannah Čermáková, cituji: „Básník však nedrásá své vlastní ego až na dřevě nitra a vnitřností. Netýrá se masochistickým smutkem a nejistotou své rány, jak tomu dnes často bývá u lásky pro lásku. Nevychytá. Svou Múzu a dámu svého srdce umí oslovit tváří v tvář, z očí do očí. Je lyrikem duše, srdce i těla.“ Jak ty bys nám přiblížil svoji sbírku? V čem je jiná než sbírky předešlé?

Snad měla Jarmila pravdu, nářky a sebelítost mě nelákají. Sbírka je nová nikoli tématy, ale dělením na jakési kapitoly podle tématu. Chtěl jsem, aby sled kapitol vytvořil jakýsi významový vývoj sám o sobě – od rozezpívaných lásek po umazané velkoměsto. Úvodní kapitola Lehké snění zachytává vzkazy pro lásky mého života jasným, kudrnatým a mírně rozverným tónem, zato v Těžkém dnění zvážním a přijímám dopad první stínů a blížících se rozchodů – zde se nachází i mé pokusy vtělit se do ženské perspektivy. Povedlo se? Čtenářky posoudí. Další kapitoly jsou velmi rozjímavé, obsahují přírodní lyriku a moji oblíbenou „podzimní platoniku“, vyzývají věčná témata času a jeho míjení, také tam najdete báseň věnovanou třeba mé prababičce. V posledním oddíle Letmým perem kronikáře nechybí mírně reportážní „městopisy“, tedy postřehy z nejen z Prahy, kde pracovně téměř denně pobývám, ale i z rodného Nymburka.

- Jak dlouho sbírka vznikala? Jak těžké bylo přivést ji na svět?

Nijak těžce, spíše přirozeným výběrem. Jde o sklizeň z posledních pěti let tvorby. Především z mého soukromého „roku poezie“ 2013, kdy jsem tvořil nejintenzivněji. Ale najde se tam i archivní báseň z roku 2011 – dobře mi do celku zapadala. Básně aspoň měly čas dozrát pověstně jako to víno, došly si trpělivě do knížky. Ovšem dodatečné úpravy nebyly výjimkou. Zvláštní je, že součástí toho dobroušení byly i živé přednesy básní, které napomohly ukázat ve znělé nahotě, když nějaká pasáž neladila úplně dobře. A také myslím, že jsem použil přísnější síto výběru. Doufám, že se to na sbírce projevilo!

- Víš, že úspěšně překládáš R. M. Rilka a E. A. Poea. Jak těžce se ti překládají? A co přinášejí překlady pro tvoji vlastní tvorbu?

E. A. Poe byl spíše autorem na rozjezd, a to ještě dávno před Rilkem. Tento rodák z Prahy, německy píšící lyrik a neúnavný hledač tajemství poezie mě teprve vtáhl do víru překladu a představoval moji stěžejní výzvu. Nyní bych se ovšem rád poohlédl po trochu jiném šálku. Nedávno jsem dokončil překlad básnického bestselleru současné německé lyričky s čerkeskými kořeny Saphiye Can a snažím se najít nakladatele.

- Máš vyhlédnutého nějakého dalšího básníka, kterého bys rád přeložil do češtiny?

Ano. Začal jsem zajímat též o dílo převážně biedermeierově laděného Josepha von Eichendorffa, který žil a psal na počátku 19. století v pruském Slezsku, pár prvních kousků jsem již přeložil a moc rád bych v tom pokračoval.

- Jaká je z tvého pohledu současná česká poezie? Kterí autoři či autorky, které sbírky tě zaujaly?

Od zjitřeného jinošského věku jsem se nechal svést Máchou a Seifertem a ti se podepsali na mém vkusu. Když jsem ve svých 16 letech na literární soutěži přišel poprvé do styku s poezií současnou, byl jsem jak vyvržený na Marsu. Co to mělo znamenat? To pro mě byla vzdálená planeta. Byly to pro mě útržky z šifry Enigmy. Mně učarovaly sloka a rým. Takové zpěvné básně jsem spíše vyhledával. Od té doby už jsem se naštěstí snad naučil ochutnávat i obsah a nejen formu. Přitahují mě básníci silné výpovědi – ze současníků mohu jmenovat třeba žižkovského K. M. Hodáčka. Co se týče vtipné kaše, obdivuji dílo např. dvou Jiřích, Dědečka a Žáčka, a velice uznávám texty avantgardního písničkáře Xindla X.

- Trochu odbočím a zeptám se na tvoji diplomovou práci. Jak tě napadlo psát o historii literárních spolků v českých zemích? S kým jsi na práci spolupracoval?

Čirou náhodou při práci na poště mi to téma s ostatními dopisy přilétlo na mysl. A hned jsem věděl, že bych je chtěl zpracovat. Ostatně sám jsem se činnosti několika spolků účastnil. Navíc takhle uceleně se tím dosud nikdo nezabýval a pokrýt badatelskou mezeru je – nejen akademicky – dobrý pocit. Znal jsem také spoustu lidí, s nimiž jsem mohl vést hovory k tématu. Však pamatuješ – jsi mezi nimi

- Jak těžké bylo sehnat dostatek materiálu k práci? Vždyť některé spolky mají mnohdy doslova jepičí život

Jak už jsem zmínil, hodně jsem sázel na rozhovory s přímými tvůrci a účastníky tohoto fenoménu básnického sdružování. Dalo se využít také toho, že někteří aktéři si prošli více spolky a dávali mi další tipy. Jinak pomohl standardně internetový vyhledávač.

- Co vlastně vede autory k tomu, aby se sdružovali? Řada renomovaných autorů „spolčování“ v různých „obcích“ dokonce odmítá.

I přes pokračující ponor do virtuální reality myslím, že potřeba sdružovat se u lidí trvá a postihuje i zdánlivě samotářské básníky. Touha přijít „mezi své“ se tu projevuje neméně. A pozor – ukázalo se, že i hvězdní solitéři rádi vstoupí do vybraného uskupení. Může to být pro ně totiž otázka prestiže. Ale když jsme u toho, v té práci jsem se zaměřoval na spolky veskrze neformální povahy, nikoli té oficiální.

- V práci píšeš hezky i o jičínském spolku LiS, ale i o skupině R170. Byl pro tebe právě třeba LiS něčím výjimečný oproti dalším klubům a spolkům? Čím?

Spíše čím jste výrazní: líbí se mi vaše zakořeněná tradice a vytrvalá péče o spolek, jež vás přenesla i přes personální krize (ty mimochodem nejsou ničím výjimečným ani u jiných spolků). Veškeré vaše akce, almanachy i organizační úsilí jsou toho důkazem. Velice mi pomohla i brožurka *Dvacet let literárního spolku v Jičíně*. Vidíte, jak mohou tyto tiskoviny napomáhat v bádání. Naproti tomu nejmladší generace R170 (shodou okolností také z Jičína) využívá čistě už jen platformy sociální sítě a také jsem ji příznačně našel brouzdáním po Facebooku. Jsou velmi mladí a uvidíme, jak se budou dále vyvíjet, zda nezůstane při jepičím životě.

- Jak vidíš historii spolčování se v literárních kruzích? A co třeba u vás v Nymburce? Jak se literátům daří v Polabí?

Jak už jsem řekl, touha sdružovat se trvá v jakékoli době. V naší rodné nížině středního Polabí se literárnímu životu daří, ale zdá se, že tu spíše tnarazíš na samorosty – Jan Řehounek, Jiří Teper, Eva Hrubá... Sám se k nim nepokrytě počítám. Na druhou stranu mohu jmenovat družinu lidí kolem pořadu Kýchání do sazí. Tito poetové s přesahy do hudební alternativy se počítají hrdě k „undergroundu“ a obdivuhodně drží při sobě, a ačkoli se za skupinu nikdy neprohlásili, věnoval jsem „kýchačům“ místo ve své práci.

- V závěru své práce píšeš o „sounáležitosti“ ve společenství autorů. Vznikají nová přátelství, kontakty. A přiznáváš, že zpovídání autoři vypověděli, že se „do svých spolků rádi vracejí, neboť tam nacházejí společenství lidí se stejnými zájmy a myšlením.“ Není to někdy víc, než všechny vydané knížky a sborníky?

Sounáležitost je výstižné slovo. A skutečně – narazil jsem na sdružení, kam se lidé s oblibou vraceli jako do své rodiny a k tomu se vázala i vybraná místa návratů – kavárny, kluby, galerie a podobně. Shrnuto – poezie je neocenitelná v tom, že spojuje nejen slova a obrazy, ale i lidi. Jejím jménem se navazují přátelství na celý život a to je opravdu více než veškeré svazky a vázané verše.

- Uvažoval jsi, že práce vyjde i knižně. Jak to vypadá s jejím vydáním?

Vážně o tom uvažuji. Dokonce mi to i můj vedoucí doporučil. Proč ne? Mělo by to svůj smysl, dostat do širšího povědomí, že básnické sdružování

nejen tady v Jičíně, ale ani jinde v republice zdaleka nevyhaslo a povede se mu i v tomto „programovacím“ století.

- Aleši, děkuji za rozhovor. Přeji hodně dalších zdařilých sbírek poezie i úspěchů v životě! A zcela určitě zase někdy na viděnou při kulturních akcích nejen v našem regionu.

Václav

UKÁZKY Z TVORBY ALEŠE MISAŘE

Z TÍCHA

Chci Tě mít rád tiše,
jak to jenom jde,
tišeji, než leknín
leží na vodě.

U té vody klekni,
na níž vítr píše
mrakům pokyn k odplutí,
chci Tě mít rád tiše.

Ještě tišeji než zem
pod hlavou spáče z Pompejí,
než kámen, který našel jsem
v náruči milosrdné zdi.

Tiše tak, že každé slovo
zazní vzácněji než v poušti zvon.

Aby tě mé psaní zastihlo
v pohnutí hlubokém
v samotách,
kde slova není slyšet.

Chci tě mít rád, tiše
vzít Tvé srdce útokem.

HVĚZDOPRAVEC

Jsme s létem v půli, na vyprahlé pláni
je vidět slunečnice na pochodu,
některé zhasly, jiné hlavu sklání,
jdou k nám požádat o oheň a vodu!

Kde vyrůstáš ty, květino, mi pověz,
po jakých schodech jsi mi sešla z mysli?
Kdykoli vyhlížím tě, začnu od hvězd
a přes ohanbí dne, kde svítání si

namáčí jazyk v mléku, dál tě lovím
ze strmých srázů slunce, ze sklepení plíc
tvé jméno vyšeptávám Prokopovi,
ať si je po slabikách schová do zvoníc

a vyvolá je, až bude svět v ruinách,
hlas puklých zvonů v hrdlech věží uvázne,
tvář soumraku si vypouští do žil tvůj nach –
stráž studu, dlouho nechá mě stát na mraze.

Jsi plachá po laních, jež jednou spatřily
jen obrys vlčí, mají strach, že doběhnou
je stíny smrků od lesa. Jen motýli
tě mohou podepřít, když klesneš v kolenou.

Tebe nenechám padnout do temnoty,
jsi červen, jež se drží cihel paměti
a nepustí se, dokud nezahřmotí
poslední kámen z šachty srdce, než tvé rty

mi poví: Z toulek oblohou už vrať se,
mě hledej zde, teď, tady na zemi!
Ten, kdo se vepsal mezi hvězdopravce,
chtěl báseň dokončit, dost toho brázdění!

Nebe se převrátí, zem bude moře,
dáš mi svou loďku úsměvu, to víc než nic?
Anebo pojďme spolu v bitvě shořet,
ve žluté vřavě těch žíznivých slunečnic.

VÍTEJ, LÁSKO, ZPÁTKY

Vítej, lásko, zpátky, nespočítám,
jak moc chyběla jsi mi, zde mezitím
země před úrodou roztržitá
hryzala si nehty listí, delší stín

věší za paty nám, z našich zásluh, vin.
Odvrací se léto, světlo snímá
obtisk tvářím živým i těm práchnivým,
cesty vyklízí: sem přijde zima.

Vítr vyzval k tanci bledou bouří
na rozloučenou – a vašeň slábne,
vidíš? Úsvit musí oči mhouřit,
když nás hledá v pokojíčcích na dně.

Občas déšť pod nízkým nebem zaperlí,
povyskoč si, nebude to bolet!
Rána sotva vstanou, jako o berlích
v tenkých obvazech kulhají pro lék.

Vítej, lásko, zpátky, v tomto čase
plném scházení, ačkoli k pláči
svádí nejjemnější rýhy vrásek
a já po roce jsem drobet starší,

přelet' úsměvem pár vad na kráse,
nech to soumrakům, ať k noci kráčí,
nejsi tou, jež řádům poddává se,
vítej, lásko, o řadu let mladší.

© Aleš Misař, 2018

Pamětní deska na Masarykově náměstí připomíná, že do Jičína v roce 1854 zavítal se svou společností Josef kajetán Tyl. Letos si připomínáme 165.výročí. (Foto Václav)

ČAJ pro chvíle pohody

č.150, březen 2019, ročník XVIII

Vydáno 5. března 2019 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!